PaaNa SaGorah Quran Jay Nazar Mein
The Messenger of Allah from the Quranic Perspective by Sayyed Gul Muhammad Shah Rizvi

2

پَاڻ سَگِورا- قُرآن جِي نَظر ۾

سيد گل محمد شاهه رضوي

انا ارسلنٰک بالحق بشيرا و نذيرا، و ان من أمة الا خلافيها نذير

اسان توکي سچي خوشخبري ڏيڻ وارو ۽ ڊيڄاريندڙ بنائي موڪليو(سوره فاطر، آيت 24)

هي اوهان سان رهڻ وارو نه(حق جي) راهه کان ڀٽڪيو آهي ۽ نه غلط رستي تي آهي ۽ نه پاڻ پنهنجي خواهش نفساني سان ڳالهيون ڪن ٿا، ان جو ارشاد فقط وحي آهي جو مٿس وحي موڪليو وڃي ٿو.(سوره النجم، آيت 2)

محمد(صلى الله عليه وسلم) الله تعاليٰ جو پيغمبر آهي.(سوره الفتح، آيت 29)

ته توهين الله ۽ ان جي رسول صلى الله عليه وسلم تي ايمان آڻيو ۽ ان جي رسول صلى الله عليه وسلم جو ادب ڪريو ۽ ان جي تعظيم ڪريو ۽ صبح شام الله جي پاڪائي بيان ڪريو.(سوره النجم، آيت 9)

اهو ئي خدا(تعالي) آهي جنهن پنهنجي پيغمبر(محمد صلى الله عليه وسلم) کي هدايت ۾ سچو دين ڏئي موڪليو. (سوره الصف، آيت 9)

غيب داني

(اي پيغمبر) چئو ته آءٌ توهان کي هي نٿو چوان ته مون وٽ الله(تعالي) جا خزانا آهن“ (هي به) چئو ته آءُ غيب نٿو ڄاڻان ۽ نه آءُ هي چوان ٿو ته ملائڪ آهيان آءُ ته ان تي هلان ٿو جو(الله جي طرف کان) مون کي حڪم ٿئي ٿو. (سوره انعام، آيت 50)

بشريت

اوهين چئو ته آءٌ به اوهان جهڙو ئي بشر آهيان. مون تي وحي نازل ٿي ٿئي اوهان جو معبود هڪ ئي معبود آهي سو ان(برحق معبود) ڏانهن سڌا متوجه ٿيو ۽ ان کان معافي گهرو(سوره حم السجده، آيت 6)

رسالت

اي نبي! بيشڪ تون رسولن مان آهين(سوره يٰس، آيت 3)
۽ محمد(ﷺ!) تون فقط هڪ رسول آهين ۽ بس بلڪ هو حق کڻي آيو آهي ۽ ان رسولن جي تصديق ڪئي آهي. (سوره صفٰت، آيت 37)
توهان ڊيڄاريندڙ آهيو
بيشڪ آءٌ ان جي طرف کان اوهان جي لاءِ کولي ڊيڄاريندڙ آهيان.
توهان پيغمبر آهيو
(اي نبي) توهان جي ذمه ته فقط پيغام پهچائڻو آهي ۽ اسان جي ذمه حساب وٺڻو آهي. (سوره رعد، آيت 40)
توهان روشن ڏيا آهيو
۽ (اي نبي ﷺ) اسان توهان کي پنهنجي حڪم سان الله جي طرف ڪوٺڻ وارو ۽ روشن ڏيو بنائي موڪليو آهي. (سوره الاحزاب، آيت 46)
توهان حق تي آهيو
(اي نبي) بيشڪ تون کليو حق تي آهين. (سوره النمل، آيت 79)
توهان اُمي آهيو

ته توهان الله ۽ ان جي رسول(ﷺ) اُمي تي ايمان آڻيو. (سوره الاعراف، آيت 158)

توهان نبي رحمت آهيو

۽ جن ماڻهن توهان مان ايمان آندو.(نبي) ان جي حق ۾ رحمت آهن.

توهان خاتم النبيين آهيو

محمد(ﷺ) توهان مردن مان ڪنهن جا پيءُ نه آهن. البت هو الله جا رسول ۽ نبين جا خاتم آهن. (سوره الاحزاب، آيت 40)

توهان جي ڪري عذاب الاهي جو روڪجڻ

۽ (اي نبي) الله اهڙو نه آهي جو توهين انهن ۾موجود هجو ۽ هو انهن کي عذاب ڏي. (سوره الانفال، آيت 33)

شاهد محشر

۽ هي (انهيءَ لاءِ آهي ته) رسول توهان تي شاهد هجي. (سوره البقره، آيت 143)

فضيلت

هي رسول آهن. اسان انهن مان ڪن کي ڪن تي فضيلت ڏني. انهن مان ڪن سان الله ڪلام ڪيو ۽ ڪن جا درجا بلند ڪيا.(سوره البقره، آيت 253)

توهان حضرت موسيٰ جي مثال آهيو
(انسانو) بيشڪ اسان توهان وٽ هڪ رسول موڪليو جو توهان تي شاهد آهي جئين اسان فرعون ڏانهن هڪ رسول موڪليو.(سوره المزمل، آيت 15)
توهان جي رسالت تي خدا جي شاهدي
منهنجي ۽ توهان جي وچ ۾(الله) ڪافي شاهد آهي. (سوره العنڪبوت، آيت 42)
توهان جي ۽ اڳوڻن نبين جي تعليم ساڳي هئي
(اي نبي) توکان فقط اها ئي ڳالھ چوائي وڃي ٿي جا توهان کان پهرين رسولن کان چوائي وئي.
پاڻ سڳورن جي تعريف
قسم آهي(مطلق)ستاري جو جڏهن لهڻ لڳي هي اوهان ۾ رهڻ وارو، نه (حق جي) راءِ کان ڀٽڪيو آهي ۽ نه غلط رستي تي آهي(سوره النجم، آيت 1-2)
پاڻ سڳورا شاعر نه آهن
۽ اسان اُن کي شعر(چوڻ) نه سيکاريو ۽ هو ان جي لائق به نه آهي ۽ هو ته وڏي نصيحت ۽ کولي بيان ڪرڻ وارو قرآن آهي. (سوره يٰس، آيت 69)

پاڻ سڳورا پنهنجي خواهش سان نه. فقط"وحي" جي چوڻ تي ڳالهائين ٿا. ۽ هو پنهجي خواهشن سان نه ڳالهائين ٿا. اهو ته وحي آهي جو ان ڏانهن موڪليو وڃي ٿو. (سوره النجم، آيت 3-4)

سندن رسالت عام هئي

۽ (اي نبي) اسان توکي سڀني ماڻهن جي لاءِ خوشخبري ڏيندڙ ۽ ڊيڄاريندڙ بنائي موڪليو آهي. (سوره البقره، آيت 119)

پاڻ سڳورن جا منڪر نقصان ۾ رهندا

۽ جيڪو ان(نبي) جو انڪار ڪندو ته اهڙائي ماڻهو گهاٽي ۾ آهن. (سوره البقره، آيت 121)

حضور جن کي تڪليف پهچائڻ وارن کي عذاب ٿيندو

۽ جيڪي ماڻهو الله جي رسول کي ايذاءُ ڏين ٿا، انهن جي لاءِ دردناڪ عذاب آهي. (سوره توبه، آيت 61)

پاڻ سڳورن جو الله مددگار آهي

الله تنهنجي غالب اچڻ لاءِ مدد ڪري ٿو. (سوره الفتح، آيت 3)

پاڻ ڪريمن تي الله جو فضل آهي

مگر (هي قرآن) تنهنجي پالڻهار جي رحمت سان نازل ٿيو آهي. بيشڪ توتي ان جو وڏو فضل آهي.

پاڻ ڪريمن جو ذڪر بلند ڪيو ويو

تنهنجي لاءِ تنهنجي ذڪر کي بلند ڪيو ويو. (سوره الم نشرح، آيت 4)

عبديت

اي نبي! جيڪڏهن خدا توکي نقصان پهچائي ته خود خدا کان سواءِ ان جو ڪو دور ڪرڻ وارو نه آهي ۽ جيڪڏهن هو توکي فائدو پهچائي ته هو هر حال تي قادر آهي. (سوره الانعام، آيت 17)

بس اي محمد صلى الله عليه وسلم! چئو ته آءٌ پنهنجي لاءِ به نفعي يا نقصان جي قدرت نٿو رکان، سواءِ ان جي جو خدا گهري. (سوره الاعراف، آيت 188)

توهان تي انهن جي حساب مان ڪنهن شيءَ جي ذمه داري آهي ۽ نه انهن تي توهان جي حساب مان ڪنهن شيءَ جي، چو ته توهان جو ڪم پيغام پهچائڻو آهي ۽ حساب ڪرڻ اسان جو ڪم آهي.

جيڪڏهن توهين انهن جي خواهشن جي پيروي ڪندو، ان علم جي باوجود جو توهان تي لاٿو ويو آهي ته ان وقت توهين ظالم ٿيندا.

عبادت

اي چادر ڍڪيندڙ، اٿ! ماڻهن کي ڊيڄار ۽ پنهنجي پروردگار جي وڏائي بيان ڪر. (سوره مدثر، آيت 1-2-3)

پيغمبر ان تي ايمان آندو جو ان تي لٿو ۽ اي چادر ڍڪي سمهندڙ رات جو ٿوري دير کان سواءِ ساري رات اٿي ڪري نماز پڙهندا ڪريو، آڌي رات تائين يا ان کان به ڪجھ گهٽ يا ان کان به ڪجھ وڌائي.

اي محمد (صلى الله عليه وسلم) جڏهن توکي فرصت ملي عبادت جي لاءِ ڪڙو ٿي وڃ ۽ پنهنجي رب سان دل لڳاءِ.

اخلاقي خصوصيت

اي محمد(صلى الله عليه وسلم)توهين اخلاق جي وڏي درجي تي آهيو. (سوره القلم، آيت 4)

خدا جي عنايت سان توهين انهن سان به نرمي سان پيش اچو ٿا. جيڪڏهن توهين ڪج خلق ۽ سخت دل هجو ها ته اِهي ماڻهو توهان جي آس پاس کان هٽي وڃن ها.

توهان وٽ توهان مان ٻه هڪ پيغمبر آيو، ان تي توهان جي تڪليف گهڻي ڏکي گذري ٿي. توهان جي ڀلائيءَ جو هو بکيو آهي. اهل ايمان تي نهايت نرم ۽ مهربان آهي. (سوره التوبه، آيت 168)

اسوه حسنه

توهان جي سيرت رسول(صلى الله عليه وسلم) جي ذات ۾ هڪ نمونو آهي. (سوره الاحزاب، آيت 21)

جنهن رسول الله جو چيو مڃيو ان الله جو چيو مڃيو. (سوره النساء، آيت 80)

سنت

توهان(پاڻ سڳورا) ماڻهن کي فرمايو ته جيڪڏهن توهان خدا (تعاليٰ) سان محبت ڪريون ٿا ته توهين منهنجي پيروي ڪريو(ته) خدا تعاليٰ توهان سان محبت ڪرڻ لڳندو ۽ توهان جي سمورن گناهن کي معاف ڪرڻ وارو ۽ رحم ڪندڙ آهي. (سوره آل عمران، آيت 31)

الله تعاليٰ ۽ ان جا ملائڪ محمد رسول الله(صلى الله عليه وسلم) تي درود موڪلين ٿا. مسلمانو! توهان پيغمبر تي درود موڪليو ۽ سلام موڪليو. (سوره الاحزاب، آيت 56)

جيڪڏهن پيءُ ماءُ مان ڪو هڪ يا ٻيئي تنهنجي سامهون ٻڍاپڻ کي پهچن ته انهن جي اڳيان هون به نه ڪجو ۽ نه انهن کي جهڻڪ ڏجو ۽ انهن سان ڪجهه ڳالهايو ته ادب سان ڳالهايو ۽ (ٻڌو) (القرآن) (سوره الاسراءِ، آيت 23) ۽ اگر اوهان(سچا) مسلمان آهيو ته الله ان جي رسول جو حڪم مڃو. (القرآن)
